

॥ गुरुपरम्परा-स्तुतिः ॥

॥ ॐ श्री गणेशाय नमः ॥

॥ ॐ श्री गुरुभ्यो नमः ॥

॥ हरिः ॐ ॥

नारायणं पद्मभुवं वसिष्ठं शक्तिं च तत्पुत्रपराशरं च
व्यासं शुकं गौडपदं महान्तं गोविन्दयोगीन्द्रमथास्य शिष्यम्।
श्री शङ्कराचार्यमथास्य पद्मपादं च हस्तामलकं च शिष्यम्
तं तोटकं वार्तिककारमन्यानस्मद्गुरून् सन्ततमानतोऽस्मि॥

श्रुतिस्मृतिपुराणानाम् आलयं करुणालयम्।

नमामि भगवत्पादशङ्करं लोकशङ्करम्॥

अपारकरुणासिन्धुं ज्ञानदं शान्तरूपिणम्।

श्रीचन्द्रशेखरगुरुं प्रणमामि मुदाऽन्वहम्॥

परित्यज्य मौनं वटाधःस्थितिं च

ब्रजन् भारतस्य प्रदेशात्प्रदेशम्।

मधुस्यन्दिवाचा जनान्धर्ममार्गे

नयन् श्रीजयेन्द्रो गुरुर्भाति चित्ते॥

नमामः शङ्करान्वाख्य विजयेन्द्रसरस्वतीम्।

श्रीगुरुं शिष्टमार्गानुनेतारं सन्मतिप्रदम्॥

सदाशिवसमारम्भां शङ्कराचार्यमध्यमाम्।
अस्मदाचार्यपर्यन्तां वन्दे गुरुपरम्पराम्॥

ऐङ्कार-ह्रीङ्कार-रहस्ययुक्त-

श्रीङ्कार-गूढार्थ-महाविभूत्या ।

ओङ्कार-मर्म-प्रतिपादिनीभ्याम्

नमो नमः श्रीगुरुपादुकाभ्याम्॥

अचिन्त्याव्यक्तरूपाय निर्गुणाय गुणात्मने।
समस्तजगदाधारमूर्तये ब्रह्मणे नमः॥

॥ स्वस्ति-वाचनम्/गुरुवन्दनम्॥

॥ ॐ श्री गुरुभ्यो नमः॥

॥ श्री महात्रिपुरसुन्दरी समेत श्री चन्द्रमौलीश्वराय नमः॥

॥ श्री काश्ची कामकोटि पीठाधिपति जगद्गुरु

श्री शङ्कराचार्य श्री चरणयोः प्रणामाः॥

स्वस्ति श्रीमदखिल भूमण्डलालङ्कार त्रयस्त्रिंशत्कोटि देवता
सेवित

श्री कामाक्षीदेवीसनाथ श्रीमदेकाम्रनाथ श्री महादेवीसनाथ
श्री हस्तिगिरिनाथ साक्षात्कार परमाधिष्ठान सत्यव्रत

नामाङ्कित काश्ची दिव्यक्षेत्रे
 शारदामठसुस्थितानाम्
 अतुलित सुधारस माधुर्य कमलासन कामिनी धम्मिल्ल
 सम्फुल्ल मल्लिका मालिका निष्यन्दमकरन्दझरी सौवस्तिक
 वाङ्मिगुम्भ विजृम्भणानन्द तुन्दिलित मनीषिमण्डलानाम्
 अनवरताद्वैत विद्याविनोदरसिकानाम्
 निरन्तरालङ्कृतीकृत शान्ति दान्तिभूम्नाम्
 सकल भुवनचक्रप्रतिष्ठापक श्रीचक्रप्रतिष्ठा विख्यात
 यशोऽलङ्कृतानाम्
 निखिल पाषण्ड षण्ड कण्टकोद्धाटनेन विशदीकृत
 वेदवेदान्तमार्ग षण्मतप्रतिष्ठापकाचार्याणाम्
 श्रीमत्परमहंस परिव्राजकाचार्यवर्य श्रीजगद्गुरु श्रीमच्छङ्कर
 भगवत्पादाचार्याणाम्
 अधिष्ठाने सिंहासनाभिषिक्त श्रीमच्चन्द्रशेखरेन्द्र सरस्वती
 संयमीन्द्राणाम्
 अन्तेवासिवर्य श्रीमञ्जयेन्द्र सरस्वती श्रीपादानाम्
 तदन्तेवासिवर्य श्रीमच्छङ्करविजयेन्द्र सरस्वती श्रीपादानां च
 चरणनिलयोः सप्रश्रयं साञ्जलिबन्धं च नमस्कुर्मः॥

॥ मृत्युञ्जयहोम-मन्त्राः ॥

अपैतु मृत्युरमृतं न आगन्वैवस्वतो नो अभयं कृणोतु। पूर्णं
वनस्पतेरिवाभिनिः शीयतां रयिः स च तान्नः शचीपतिः॥१॥
परं मृत्यो अनु परेहि पन्थां यस्ते स्व इतरो देवयानात्।
चक्षुष्मते शृण्वते ते ब्रवीमि मा नः प्रजां रीरिषो मोत
वीरान्॥२॥

वातं प्राणं मनसाऽन्वा रभामहे प्रजापतिं यो भुवनस्य
गोपाः। स नो मृत्योस्त्रायतां पात्वहंसो ज्योग्जीवा
जरामशीमहि॥३॥

अमुत्र भूयादध यद्यमस्य बृहस्पते अभिशस्तेरमुञ्चः।
प्रत्यौहतामश्विना मृत्युमस्माद्देवानामग्रे भिषजा शचीभिः॥४॥
हरिः हरन्तमनुयन्ति देवा विश्वस्येशानं वृषभं मतीनाम्।
ब्रह्म सरूपमनुमेदमागादयनं मा विवंधीर्विक्रमस्व॥५॥
शल्लकैरग्निमिन्धान उभौ लोकौ सनेमहम्। उभयोर्लोकयोर्-
ऋध्वाऽति मृत्युं तराम्यहम्॥६॥

मा छिदो मृत्यो मा वंधीर्मा मे बलं विवृहो मा प्रमौषीः। प्रजां
मा मे रीरिष आयुरुग्र नृचक्षंसं त्वा हविषा विधेम॥७॥
मा नो महान्तमुत मा नो अर्भकं मा न उक्षन्तमुत मा

न॑ उ॒क्षित॑म् । मा नो॑ व॒धीः पि॒तरं॑ मोत मा॒तरं॑ प्रि॒या मा
न॑स्त॒नुवो॑ रु॒द्र री॑रिषः ॥८॥ मा न॑स्तो॒के तन॑ये मा न॒ आयु॑षि
मा नो॑ गोषु मा नो॒ अश्वे॑षु रीरिषः । वी॒रान्मा नो॑ रु॒द्र भा॑मि॒तो
व॑धीर्ह॒विष्म॑न्तो नम॑सा विधेम ते ॥९॥

प्रजा॑पते न त्वदे॒तान्य॒न्यो वि॒श्वा जा॒तानि॒ परि॑ता ब॒भूव ।
यत्का॑मास्ते जुहु॒मस्तन्नो॑ अस्तु व॒यं स्या॑म॒ पत॑यो
रयी॑णाम् ॥१०॥

यत॑ इन्द्र॒ भया॑महे ततो॑ नो॒ अभ॑यं कृधि । मघ॑वन्ध्र॒ग्धि तव॑ तन्न॑
ऊ॒तये॑ वि॒द्विषो॑ वि॒मृधो॑ जहि ॥११॥ स्व॒स्ति॒दा वि॒शस्प॑तिर्वृ॒त्रहा
वि॒मृधो॑ व॒शी । वृ॒षेन्द्रः॑ पु॒र ए॑तु नः स्व॒स्ति॒दा अ॑भयङ्क॒रः ॥१२॥

त्र्य॑म्बकं यजामहे सु॒गन्धिं॑ पु॒ष्टि॒वर्ध॑नम् । उ॒र्वारु॒कमि॑व
बन्ध॑नान्मृ॒त्योर्मु॑क्षीय॒ माऽमृ॑ता॑त् ॥१३॥

अप॑मृ॒त्युम॑प॒क्षुध॑म् । अपे॑तः श॒पथं॑ जहि । अधा॑ नो अ॒ग्न
आव॑ह । रा॒यस्पोष॑ सह॒स्रिण॑म् ॥१४॥

ये ते॑ स॒हस्र॑म॒युतं॑ पाशाः । मृ॒त्यो म॒र्त्याय॑ हन्त॑वे । तान् य॒ज्ञस्य॑
मा॒यया॑ । सर्वा॑नव॒यजाम॑हे ॥१५॥

जा॒तवे॑दसे सु॒नवाम॑ सोमं म॒रातीय॑तो निद॑हाति वेदः । स नः॑

पर॒षद॑तिं दु॒र्गाणि॒ विश्वा॑ न॒वेव॒ सिन्धुं॑ दु॒रिता॑ऽत्य॒ग्निः॥१६॥
 भूर्भुवः॒ स्वः॑। ओजो॒ बलम्॑। ब्रह्म॑ क्ष॒त्रम्। यशो॑ म॒हत्। स॒त्यं
 तपो॒ नाम॑। रू॒पम॒मृतम्॑। चक्षुः॒ श्रोत्रम्॑। मन॒ आयुः॑। विश्वं॒ यशो॑
 म॒हः। स॒मं तपो॒ हरो॒ भाः। जा॒तवे॑दा यदि॒ वा पाव॑कोऽसि।
 वैश्वान॒रो यदि॒ वा वैद्यु॑तोऽसि। शं प्र॒जाभ्यो॒ यज॑मानाय
 लो॒कम्। ऊ॒र्जं पु॒ष्टिं द॑द॒दभ्याव॑वृ॒त्स्व॥१७॥

मृ॒त्युर्न॑श्य॒त्वायु॑र्व॒र्धतां॒ भूः। मृ॒त्युर्न॑श्य॒त्वायु॑र्व॒र्धतां॒ भुवः॑।
 मृ॒त्युर्न॑श्य॒त्वायु॑र्व॒र्धतां॒ सुवः॑। मृ॒त्युर्न॑श्य॒त्वायु॑र्व॒र्धतां॒ भूर्भुवः॑
 सुवः॑। मृ॒त्युर्न॑श्य॒त्वायु॑र्व॒र्धताम्॥

॥ॐ शान्तिः॒ शान्तिः॒ शान्तिः॑॥

(तैत्तिरीयारण्यकम् - ४/प्रपाठकः - ३/अनुवाकः - १५)

हरि॒ः हर॑न्त॒मनु॑यन्ति दे॒वाः। विश्व॑स्येशानं वृष॒भं म॑ती॒नाम्।
 ब्रह्म॑ स॒रूप॑म॒नुमे॑दमागा॒त्। अय॑नं॒ मा वि॒व॒धीर्वि॒क्रम॑स्व। मा
 छि॒दो मृ॒त्यो मा व॑धीः। मा मे॒ बलं॑ वि॒वृहो॑ मा प्रमो॒षीः।
 प्र॒जां मा मे॑ रीरिष॒ आयु॑रु॒ग्र। नृ॒चक्ष॑सं त्वा ह॒विषा॑ वि॒धेम।
 स॒द्यश्च॑क॒मानाय॑। प्र॒वे॒पानाय॑ मृ॒त्यवे॑॥१॥

प्रास्मा॑ आशा॑ अशृ॒ण्वन्। कामै॑नाजनय॒न्पुनः॑। कामै॑न मे
 काम॑ आगा॑त्। हृद॑याद्धृद॒यं मृ॒त्योः। यद॒मीषा॑म॒दः प्रि॒यम्।
 तदै॒तूप॒माम॒भि। परं॑ मृ॒त्यो अनु॑ परे॒हि पन्था॑म्। यस्ते॒ स्व
 इत॑रो दे॒व्याना॑त्। चक्षु॑ष्मते शृ॒ण्वते॒ ते ब्रवी॑मि। मा नः॑ प्र॒जाः
 री॑रिषो॒ मोत॑ वी॒रान्। प्र पू॒र्व्यं मन॑सा॒ वन्द॑मानः। नाध॑मानो
 वृष॑भं च॒र्षणी॒नाम्। यः प्र॒जाना॑मे॒क॒राण्मा॑नु॒षीणा॑म्। मृ॒त्युं य॑जे
 प्रथ॑म॒जामृ॑तस्य॑ ॥ २ ॥

॥ गणपत्यथर्वशीर्षोपनिषत् ॥

ॐ भ॒द्रं कर्णे॑भिः शृणु॒याम॑ दे॒वाः। भ॒द्रं प॑श्येमा॒क्षभि॑र्यज॒त्राः।
 स्थि॒रैरङ्गै॑स्तुष्टु॒वाꣳ संस्त॑नूभिः। व्य॒शेम॑ दे॒वहि॑तं यदायुः।
 स्व॒स्ति न॒ इन्द्रो॑ वृ॒द्धश्र॑वाः। स्व॒स्ति नः॑ पू॒षा वि॒श्ववे॑दाः।
 स्व॒स्ति न॒स्ताक्ष्यो॑ अरि॑ष्टनेमिः। स्व॒स्ति नो॒ बृह॑स्पतिर्दधातु॥
 ॐ शान्तिः॒ शान्तिः॒ शान्तिः॑॥

ॐ नम॑स्ते गणपतये। त्वमे॒व प्र॒त्यक्षं॑ तत्त्व॑मसि। त्वमे॒व
 के॒वलं क॑र्ताऽसि। त्वमे॒व के॒वलं ध॑र्ताऽसि। त्वमे॒व के॒वलं
 ह॑र्ताऽसि। त्वमे॒व सर्वं॑ खल्विदं ब्रह्मा॒सि। त्वं सा॒क्षादात्मा॑ऽसि
 नित्य॑म्॥१॥

ऋतं व॒च्मि। संत्यं व॒च्मि॥२॥

अव॑ त्वं मा॒म्। अव॑ व॒क्तार॑म्। अव॑ श्रो॒तार॑म्। अव॑ दा॒तार॑म्।
 अव॑ धा॒तार॑म्। अवानू॒चानम॑व शिष्य॑म्। अव॑ प॒श्चात्ता॑त्। अव॑
 पु॒रस्ता॑त्। अवो॒त्तरा॑त्तात्। अव॑ दक्षि॒णात्ता॑त्। अव॑ चो॒र्ध्वात्ता॑त्।
 अवाध॒रात्ता॑त्। सर्वतो मां पाहि पाहि॑ सम॒न्तात्॥३॥

त्वं वाङ्म॑यस्त्वं चिन्म॒यः। त्वमा॒नन्दम॑यस्त्वं ब्रह्म॒मयः। त्वं
 सच्चि॑दानन्दाद्वितीयोऽसि। त्वं प्र॒त्यक्षं॑ ब्रह्मा॒सि। त्वं ज्ञा॒नम॑यो

विज्ञानमयोऽसि॥४॥

सर्वं जगदिदं त्वत्त्वो जायते। सर्वं जगदिदं त्वत्त्वंस्तिष्ठति।
सर्वं जगदिदं त्वयि लयंमेष्यति। सर्वं जगदिदं त्वयि प्रत्येति।
त्वं भूमिरापोऽनलोऽनिलो नभः। त्वं चत्वारि वाक्परिमिता
पदानि॥५॥

त्वं गुणत्रयातीतः। त्वम् अवस्थात्रयातीतः। त्वं देहत्रयातीतः।
त्वं कालत्रयातीतः। त्वं मूलाधारस्थितोऽसि नित्यम्। त्वं
शक्तित्रयात्मकः। त्वां योगिनो ध्यायन्ति नित्यम्। त्वं ब्रह्मा
त्वं विष्णुस्त्वं रुद्रस्त्वमिन्द्रस्त्वमग्निस्त्वं वायुस्त्वं सूर्यस्त्वं
चन्द्रमास्त्वं ब्रह्म भूर्भुवः सुवरोम्॥६॥

गुणादिं पूर्वमुच्चार्य वर्णादिं तदनन्तरम्। अनुस्वारः परतरः।
अर्धेन्दुलसितम्। तारेण ऋद्धम्। एतत्तव मनुस्वरूपम्।
गकारः पूर्वरूपम्। अकारो मध्यमरूपम्। अनुस्वारश्चान्त्य-
रूपम्। बिन्दुरुत्तररूपम्। नादः सन्धानम्। संहिता सन्धिः।
सैषा गणेशविद्या। गणक ऋषिः। निचृद्गायत्रीच्छुन्दः।
श्रीमहागणपतिर्देवता। ॐ गं गणपतये नमः॥७॥

एकदन्ताय विद्महे वक्रतुण्डाय धीमहि।

तन्नो दन्ती प्रचोदयात्॥८॥

ए॒क॒द॒न्तं च॑तु॒र्ह॒स्तं पा॒शम॑ङ्कु॒श॒धारि॑णम्।
 र॒दं च॑ व॒र॒दं ह॒स्तैर्बि॒भ्रा॒णं मू॒षक॑ध्वजम्॥
 र॒क्तं ल॒म्बो॒दरं॑ शूर्प॒कर्ण॑कं र॒क्तवा॑ससम्।
 र॒क्तग॒न्धानु॑लि॒प्ताङ्गं॑ र॒क्तपु॒ष्पैः सु॒पूजि॑तम्॥

भ॒क्ता॑नु॒कम्पि॑नं दे॒वं ज॒गत्का॑रण॒मच्यु॑तम्।
 आ॒वि॒र्भू॑तं च॑ सृष्ट्या॒दौ प्र॒कृतेः पु॑रुषा॒त्पर॑म्।
 ए॒वं ध्या॒यति॑ यो नि॒त्यं स॒ यो॒गी यो॒गिनां॑ व॒रः॥ ९॥

नमो ब्रातपतये नमो गणपतये नमः प्रमथपतये नमस्ते अस्तु
 लम्बोदरायैकदन्ताय विघ्नविनाशिने शिवसुताय श्रीवरदमूर्तये
 नमो नमः॥ १०॥

ए॒तद॒थर्व॑शीर्षं योऽधी॒ते। स॒ ब्रह्म॑भूयाय॑ कल्प॒ते। स॒ सर्व॑विघ्नैर्न
 बा॒ध्य॒ते। स॒ सर्व॑तः सु॒खमे॑ध॒ते। स॒ पञ्च॑महापापात् प्र॑मुच्य॒ते।
 सा॒यम॑धीयानो दि॒वस॑कृतं पापं॑ नाश॒यति॑। प्रा॒तर॑धीयानो
 रा॒त्रिकृ॑तं पापं॑ नाश॒यति॑। सा॒यं प्रा॒तः प्र॑युञ्जानो अ॒पापो॑
 भ॒वति॑। सर्व॑त्राधीयानोऽप॒विघ्नो॑ भ॒वति॑। ध॒र्मार्थ॑काममोक्षं
 च॑ वि॒न्द॒ति। इ॒दम॑थर्वशीर्षमशिष्याय॑ न दे॒यम्। यो॒ यदि॑
 मोहा॒द्दास्य॑ति स॒ पापी॑यान् भ॒वति॑। स॒हस्रा॑वर्तनाद्यं यं

काममधीते तं तमनेन साधयेत्॥११॥

अनेन गणपतिमभिषिञ्चति स वाग्मी भवति। चतुर्थ्यामनश्नन्
जपति स विद्यावान् भवति। इत्यथर्वणवाक्यम्। ब्रह्माद्यावरणं
विद्यान् बिभेति कदाचनेति॥१२॥

यो दूर्वाङ्कुरैर्यजति स वैश्रवणोपमो भवति। यो लाजैर्यजति
स यशोवान् भवति स मेधावान् भवति। यो मोदकसहस्रेण
यजति स वाञ्छितफलमवाप्नोति। यः साज्यसमिद्धिर्यजति
स सर्वं लभते स सर्वं लभते॥१३॥

अष्टौ ब्राह्मणान् सम्यग्ग्राहयित्वा। सूर्यवर्चस्वी भवति।
सूर्यग्रहे महानद्यां प्रतिमासन्निधौ वा जप्त्वा सिद्धमन्त्रो भवति।
महाविघ्नात् प्रमुच्यते। महादोषात् प्रमुच्यते। महापापात्
प्रमुच्यते। महाप्रत्यवायात् प्रमुच्यते। स सर्वविद्भवति स
सर्वविद्भवति। य एवं वेद। इत्युपनिषत्॥१४॥

सह नाववतु। सह नौ भुनक्तु। सह वीर्यं करवावहे।
तेजस्विनाऽवधीतमस्तु मा विद्विषावहे॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः॥

॥दुर्गा सूक्तम्॥

(तैत्तिरीयारण्यकम् - ४/प्रपाठकः - १०/अनुवाकः - २)

जा॒तवे॑द॒से सु॒नवा॑म॒ सोमं॑ म॒राती॑य॒तो नि॒द॒हाति॑ वे॒दः। स नः॑
 पर्ष॑दति॒ दुर्गा॑णि॒ विश्वा॑ न॒वेव॑ सि॒न्धुं दु॒रि॒ताऽत्य॑ग्निः॥१॥
 ताम॑ग्नि॒वर्णां॑ तप॑सा ज्वल॒न्तीं वै॒रोच॑नीं क॒र्मफ॑लेषु जुष्टा॑म्।
 दुर्गा॑ दे॒वीः श॑रण॒म॒हं प्र॑प॒द्ये सु॒तर॑सि तर॒से नमः॑॥२॥
 अ॒ग्ने त्वं पा॑रया॒ नव्यो॑ अ॒स्मान्ध॒स्वस्ति॑भि॒रति॑ दुर्गा॑णि॒ विश्वा॑।
 पू॒श्च पृ॒थ्वी ब॑हु॒ला न॑ उ॒र्वी भ॒वा तो॒काय॑ तन॒याय॑ शं योः॥३॥
 विश्वा॑नि नो दु॒र्गहा॑ जा॒तवे॑दः सि॒न्धुं न ना॒वा दु॒रि॒ताऽति॑पर्षि।
 अ॒ग्ने अ॒त्रि॒वन्म॑न॒सा गृणा॑नो॒ऽस्माकं॑ बो॒ध्यवि॑ता त॒नूना॑म्॥४॥
 पृ॒त॒ना जि॒तः स॑ह॒मान॑मु॒ग्रम॑ग्निः हु॒वेम॑ पर॒माथ्स॑ध॒स्थात्। स
 नः॑ पर्ष॑दति॒ दुर्गा॑णि॒ विश्वा॑ क्षा॒म॒द्दे॒वो अ॒ति दु॒रि॒तात्य॑ग्निः॥५॥
 प्र॒त्नोषि॑ क॒मीड्यो॑ अ॒ध्वरे॑षु स॒नाच्च॑ होता॒ नव्य॑श्च स॒त्सि।
 स्वाश्चा॑ग्ने त॒नुव॑ पिप्रय॒स्वास्म॑भ्यं च सौ॒भ॒ग॒माय॑ज॒स्व॥६॥
 गोभि॑र्जुष्ट॒म॒युजो॑ निषि॒क्तं तवे॑न्द्र वि॒ष्णो॒रनु॑सञ्चरे॒म। नाक॑स्य
 पृ॒ष्ठम॑भि॒ संव॑सा॒नो वैष्ण॑वीं लो॒क इ॒ह मा॑दयन्ताम्॥७॥

का॒त्या॒य॒नाय॑ वि॒द्महे॑ क॒न्यकु॑मा॒रि धी॑महि।

तन्नो॑ दु॒र्गिः प्र॑चो॒दया॑त्॥

॥ मेधासूक्तम् ॥

(तैत्तिरीयारण्यकम् - ४/प्रपाठकः - १०/अनुवाकः - ४१-४४)

मे॒धादे॒वी जु॒षमा॑णा न॒ आगा॑द्वि॒श्वार्ची॑ भ॒द्रा सु॑मन॒स्यमा॑ना।
 त्वया॒ जुष्टा॑ नुदमा॑ना दुरु॒क्तान् बृ॑हद्वदे॒म वि॒दथे॑ सु॒वीराः॑।
 त्वया॒ जुष्टं ऋ॒षिर्भव॑ति दे॒वि त्वया॒ ब्रह्मा॑ऽऽग॒तश्री॑रु॒त त्वया॑।
 त्वया॒ जुष्टंश्चि॒त्रं वि॑न्दते वसु॒ सानो॑ जुषस्व॒ द्रवि॑णो न
 मे॒धे॥ मे॒धां म॒ इन्द्रो॑ ददातु मे॒धां दे॒वी सर॑स्वती। मे॒धां मे॑
 अ॒श्विना॑वु॒भावाध॑त्तां पुष्क॑रस्रजा। अ॒प्स॒रासु॑ च॒ या मे॒धा
 गन्ध॑र्वेषु॒ च य॑न्मनः। दै॒वीं मे॒धा सर॑स्वती॒ सा मां मे॒धा
 सुर॑भिर्जुषता॒ऽऽ स्वाहा॑॥ आ मां मे॒धा सुर॑भिर्वि॒श्वरू॑पा
 हि॒र॒ण्यव॑र्णा जग॑ती जग॒म्या। ऊ॒र्ज॑स्वती॒ पय॑सा॒ पिन्व॑माना॒
 सा मां मे॒धा सु॒प्रती॑का जुषन्ताम्। मयि॑ मे॒धां मयि॑ प्र॒जां
 मय्य॑ग्निस्तेजो॑ दधातु मयि॑ मे॒धां मयि॑ प्र॒जां मयीन्द्र॑ इन्द्रि॒यं
 द॑धातु मयि॑ मे॒धां मयि॑ प्र॒जां मयि॑ सूर्यो॒ भ्राजो॑ दधातु।

॥ नवग्रहसूक्तम् ॥

आ स॒त्येन॒ रज॑सा॒ वर्त॑मानो निवेशय॑न्नमृतं॒ मर्त्यं॑ च।
 हि॒र॒ण्यये॑न सवि॒ता रथे॑नाऽदे॒वो या॑ति॒ भुव॑ना वि॒पश्य॑न्।
 अ॒ग्निं दू॑तं वृ॒णीम॑हे होता॑रं वि॒श्ववे॑दसम्। अ॒स्य य॒ज्ञस्य॑
 सु॒क्रतु॑म्॥ येषा॒मीशे॑ पशु॒पतिः॑ पशू॒नां चतु॑ष्पदामु॒त च॑
 द्वि॒पदा॑म्। निष्क्री॑तोऽयं य॒ज्ञियं॑ भा॒गमे॑तु रा॒यस्पोषा॑
 यज॑मानस्य सन्तु॥

अधिदे॒वता प्र॑त्यधिदे॒वता स॑हिताय आदि॒त्याय॒ नमः॥१॥
 अ॒ग्निर्मु॑र्द्धा दि॒वः क॒कुत्प॑तिः पृथि॒व्या अ॒यम्। अ॒पा॒ रेता॑सि
 जि॒न्वति॑। स्यो॒ना पृ॑थि॒वि भवा॑ऽनृ॒क्षरा॑ नि॒वेश॑नी। यच्छा॑नः
 शर्म॑ स॒प्रथाः॑। क्षेत्र॑स्य॒ पति॑ना व॒यं हि॒ते नै॒व ज॑यामसि।
 गा॒मश्च॑ पोषयि॒त्वा स नो॑ मृ॒डाती॒दृशे॑॥

अधिदे॒वता प्र॑त्यधिदे॒वता स॑हिताय अ॒ङ्गार॑काय॒ नमः॥२॥
 प्र॒वः शु॒क्राय॑ भा॒नवे॑ भर॒ध्वं ह॒व्यं म॒तिं चा॒ग्नये॑ सु॒पूत॑म्॥
 यो दै॒व्यानि॑ मा॒नुषा॑ ज॒नूष्य॑न्तर्वि॒श्वानि॑ वि॒द्म ना॒ जिगा॑ति॥
 इ॒न्द्राणी॑मा॒सु ना॑रि॒षु सु॒पत्नी॑म॒हम॑श्रवम्। न ह्य॑स्या अ॒पर॑श्च॒न
 ज॒रसा॑ मर॑ते॒ पतिः॑॥ इन्द्र॑ वो वि॒श्वत॑स्परि॒ हवा॑महे जने॑भ्यः।

अस्माकमस्तु केवलः॥

अधिदेवता प्रत्यधिदेवता सहिताय शुक्राय नमः॥३॥

आप्यायस्व समेतु ते विश्वतः सोम वृष्णायम् भवा वाजस्य
सङ्गथे॥ अप्सु मे सोमो अब्रवीदन्तर्विश्वानि भेषजा। अग्निं
च विश्वशम्भुवमापश्च विश्वभेषजीः। गौरी मिमाय सलिलानि
तक्षत्येकपदी द्विपदी सा चतुष्पदी। अष्टापदी नवपदी बभूवुषी
सहस्राक्षरा परमे व्योमन्।

अधिदेवता प्रत्यधिदेवता सहिताय सोमाय नमः॥४॥

उद्ध्व्यस्वाग्ने प्रतिजागृह्येनमिष्टापूर्ते सः सृजेथामयं च। पुनः
कृण्वस्त्वा पितरं युवानमन्वाताः सीत्वयि तन्तुमेतम्॥ इदं
विष्णुर्विचक्रमे त्रेधा निदधे पदम्। समूढमस्यपाः सुरे॥
विष्णो रराटमसि विष्णोः पृष्ठमसि विष्णोः श्रग्रेस्थो विष्णोः
स्यूरसि विष्णोर्ध्रुवमसि वैष्णवमसि विष्णावे त्वा।

अधिदेवता प्रत्यधिदेवता सहिताय बुधाय नमः॥५॥

बृहस्पते अतियदर्यो अर्हाद्विमद्विभाति क्रतुमञ्जनेषु।
यद्दीदयच्छवसर्तप्रजात तदस्मासु द्रविणं धेहि चित्रम्॥
इन्द्रमरुत्व इह पाहि सोमं यथा शार्याते अपिबः सुतस्य।
तव प्रणीती तव शूरशर्मन्नाविवासन्ति कवयः सुयज्ञाः॥

ब्रह्मजज्ञानं प्रथमं पुरस्ताद्विसीमतः सुरुचौ वेन आवः।
 सबुध्रिया उपमा अस्य विष्ठाः सतश्च योनिमसंतश्च विवः॥
 अधिदेवता प्रत्यधिदेवता सहिताय बृहस्पतये नमः॥६॥
 शं नो देवीरभिष्टय आपो भवन्तु पीतये। शंयोरभिस्रवन्तु
 नः॥ प्रजापते न त्वदेतान्यन्यो विश्वा जातानि परिता
 बभूव। यत्कामास्ते जुहुमस्तन्नो अस्तु वयं स्याम पतयो
 रयीणाम्। इमं यमप्रस्तरमाहि सीदाऽङ्गिरोभिः पितृभिः
 संविदानः। आत्वा मन्त्राः कविशस्ता वहन्त्वेना राजन्
 हविषा मादयस्व॥

अधिदेवता प्रत्यधिदेवता सहिताय शनैश्चराय नमः॥७॥
 कया नश्चित्र आभुवदूती सदावृधः सखा। कया शचिष्ठया
 वृता। आऽयङ्गौः पृश्निरक्रमीदसनन्मातरं पुनः। पितरं च
 प्रयन्त्सुवः। यत्ते देवी निर्ऋतिराबबन्ध दामं ग्रीवास्वविचर्त्यम्।
 इदं ते तद्विष्याम्यायुषो न मध्यादथाजीवः पितुमद्धि प्रमुक्तः॥
 अधिदेवता प्रत्यधिदेवता सहिताय राहवे नमः॥८॥
 केतुं कृण्वन्नकेतवे पेशो मर्या अपेशसे। समुषद्विरजायथाः॥
 ब्रह्मा देवानां पदवीः कवीनामृषिर्विप्राणां महिषो मृगाणाम्।
 श्येनो गृध्राणां स्वधितिर्वनानां सोमः पवित्रमत्यैति रेभन्।

(ऋक्) सचि॑त्र चि॒त्रं चि॒तयन्॑ तम॒स्मे चि॒त्रक्ष॑त्र चि॒त्रत॑मं
वयो॒धाम्। च॒न्द्रं र॒यिं पु॒रु॒वीरं॑ बृ॒हन्तं॑ च॒न्द्रच॑न्द्राभिर्गृ॒णते॑
यु॒वस्व॥

अधिदेवता प्रत्यधिदेवता सहिताय केतवे नमः॥९॥

॥ॐ आदित्यादि नवग्रहदेवताभ्यो नमो नमः॥

॥ॐ शान्तिः॒ शान्तिः॒ शान्तिः॑॥

॥ आयुष्यसूक्तम् ॥

यो ब्रह्मा ब्रह्मण उज्जहार प्राणैः शिरः कृत्तिवासाः पिनाकी।
 ईशानो देवः स न आयुर्दधातु तस्मै जुहोमि हविषा घृतेन ॥ १ ॥
 विभ्राजमानः सरिरस्य मध्याद्रोचमानो घर्मरुचिर्य आगात्।
 स मृत्युपाशानपनुद्य घोरानिहायुषेणो घृतमत्तु देवः ॥ २ ॥
 ब्रह्मज्योतिर्ब्रह्मपत्नीषु गर्भं यमादधात् पुरुरूपं जयन्तम्।
 सुवर्णरम्भग्रहमर्कमर्च्यं तमायुषे वर्धयामो घृतेन ॥ ३ ॥
 श्रियं लक्ष्मीमौबलामम्बिकां गां षष्ठीं च यामिन्द्रसेनैत्युदाहुः।
 तां विद्यां ब्रह्मयोनिं सरूपामिहायुषे तर्पयामो घृतेन ॥ ४ ॥
 दाक्षायण्यः सर्वयोन्यः स योन्यः सहस्रशो विश्वरूपां
 विरूपाः। ससूनवः सपतयः सयूथ्या आयुषेणो घृतमिदं
 जुषन्ताम् ॥ ५ ॥
 दिव्या गणा बहुरूपाः पुराणा आयुश्छिदो नः प्रमथन्तु वीरान्।
 तेभ्यो जुहोमि बहुधा घृतेन मा नः प्रजां रीरिषो मौत
 वीरान् ॥ ६ ॥
 एकः पुरस्ताद्य इदं बभूव यतो बभूव भुवनस्य गोपाः।
 यमप्येति भुवनं साम्पराये स नो हविर्घृतमिहायुषेत्तु
 देवः ॥ ७ ॥

व॒सून् रु॒द्रा॒नादि॒त्यान् मरु॑तोऽथ सा॒ध्यान् ऋ॒भून् य॒क्षान्
गन्ध॑र्वाँश्च पि॒तृँश्च वि॒श्वान्। भृ॒गून् सर्पाँश्चाङ्गि॑रसोऽथ
स॒र्वान् घृ॒तं हु॒त्वा स्वा॒युष्या॑ मह॒याम॑ श॒श्वत्॥८॥

वि॒ष्णो त्वं नो॒ अन्त॑मः शर्म॑ यच्छ॒ सह॑न्त्य। प्र॒ते॒धारा॑ मधु॒श्चुत॑
उ॒त्सं दु॒हते॒ अक्षि॑तम्॥९॥

॥ॐ शान्तिः॒ शान्तिः॒ शान्तिः॑॥

आ॒यु॒ष्टे वि॒श्वतो॑ दध॒द्यम॒ग्निर्वरे॑ण्यः। पुन॑स्ते प्रा॒ण आ॒य॒ति
परा॒ यक्ष्मँ॑ सु॒वामि॑ ते। आ॒यु॒र्दा अ॒ग्ने ह॒विषो॑ जुषा॒णो
घृ॒तप्र॑तीको घृ॒तयो॑निरेधि। घृ॒तं पी॒त्वा मधु॑ चा॒रु ग॒व्यं पि॒तेव॑
पु॒त्रम॒भिर॑क्षतादि॒मम्।

॥ वेदविस्मरणाय जपमन्त्राः ॥

(तैत्तिरीयारण्यकम् - ४/प्रपाठकः - १०/अनुवाकः - ८-९)

यश्छ॑न्द॒सामृ॑ष॒भो वि॒श्वरू॑पश्छ॑न्दो॒भ्यश्छ॑न्दाँ॒ स्या॒विवे॑श।
स॒ताँ शि॒क्यः पु॒रोवा॑चो॒पनि॑षदिन्द्रो॒ ज्येष्ठ॑ इन्द्रि॒याय॑
ऋषि॑भ्यो॒ नमो॑ दे॒वेभ्यः॑ स्व॒धा पि॒तृभ्यो॑ भूर्भुवः॒ सुव॑श्छ॒न्द
ओम्॥२२॥ नमो॒ ब्रह्म॑णे धा॒रणं॑ मे अ॒स्त्वनि॑राकरणं धा॒रयि॑ता
भूया॑सं कर्ण॑योः श्रु॒तं मा च्यो॑ढ्वं ममा॒मुष्य॑ ओम्॥२३॥

॥ वैश्वदेवमन्त्राः ॥

(तैत्तिरीयारण्यकम् - ४/प्रपाठकः - १०/अनुवाकः - ६७)

अ॒ग्रये॒ स्वाहा॑॥ वि॒श्वेभ्यो॑ दे॒वेभ्यः॑ स्वाहा॑॥ ध्रु॒वाय॑ भू॒माय॑
स्वाहा॑॥ ध्रु॒वक्षि॑तये॒ स्वाहा॑॥ अ॒च्युत॑क्षि॒तये॒ स्वाहा॑॥ अ॒ग्रये॑
स्वि॒ष्टकृ॑ते॒ स्वाहा॑॥ ध॒र्माय॑ स्वाहा॑॥ अध॑र्माय॒ स्वाहा॑॥ अ॒द्भ्यः
स्वाहा॑॥ ओ॒षधि॑व॒नस्प॑तिभ्यः॒ स्वाहा॑॥१॥

र॒क्षोदे॑व॒जने॑भ्यः॒ स्वाहा॑॥ गृ॒ह्याभ्यः॑ स्वाहा॑॥ अ॒वसा॑नेभ्यः
स्वाहा॑॥ अ॒वसा॑न॒पति॑भ्यः॒ स्वाहा॑॥ स॒र्वभू॑तेभ्यः॒ स्वाहा॑॥
का॒माय॑ स्वाहा॑॥ अ॒न्तरि॑क्षाय॒ स्वाहा॑॥ यदे॑ज॒ति जग॑ति
यच्च॑ चेष्ट॑ति॒ नाम्नो॑ भा॒गोऽयं॑ ना॒म्ने स्वाहा॑॥ पृ॒थिव्यै॑ स्वाहा॑॥
अ॒न्तरि॑क्षाय॒ स्वाहा॑॥२॥

दि॒वे स्वाहा॑॥ सू॒र्याय॑ स्वाहा॑॥ च॒न्द्रम॑से॒ स्वाहा॑॥ नक्ष॑त्रेभ्यः
स्वाहा॑॥ इन्द्रा॑य॒ स्वाहा॑॥ बृ॒हस्प॑तये॒ स्वाहा॑॥ प्र॒जाप॑तये॒
स्वाहा॑॥ ब्र॒ह्मणे॑ स्वाहा॑॥ स्व॒धा पि॑तृभ्यः॒ स्वाहा॑॥ नमो॑ रु॒द्राय॑
पशु॑पतये॒ स्वाहा॑॥३॥

दे॒वेभ्यः॑ स्वाहा॑॥ पि॑तृभ्यः॒ स्व॒धाऽस्तु॑। भू॒तेभ्यो॑ नमः॑।
म॒नुष्ये॑भ्यो॒ हन्ता॑॥ प्र॒जाप॑तये॒ स्वाहा॑॥ प॒रमे॑ष्ठिने॒ स्वाहा॑॥ यथा
कूपः॑ श॒तधा॑रः स॒हस्र॑धा॒रो अक्षि॑तः। ए॒वा मे॑ अस्तु॒ धान्य॑॥

स॒हस्र॑धा॒रम॒क्षित॑म् । धन॑धान्यै॒ स्वाहा॑ । ये भू॒ताः प्र॒चर॑न्ति
दिवा॒नक्तं॑ बलि॑मिच्छ॒न्तो वि॒तुद॑स्य॒ प्रे॒ष्याः । तेभ्यो॑ ब॒लिं
पु॑ष्टि॒कामो॑ ह॒रामि॒ मयि॒ पुष्टिं॑ पुष्टि॑पतिर्दधातु॒ स्वाहा॑ ॥ ४ ॥

॥ ॐ शान्तिः॒ शान्तिः॒ शान्तिः॑ ॥

॥ भाग्यसूक्तम् ॥

(तैत्तिरीय ब्राह्मणम् अष्टकम् - ३/प्रश्नः - ८/अनुवाकम् - १)

प्रा॒तर॒ग्निं प्रा॒तरिन्द्र॑ हवामहे प्रा॒तर्मित्रा॑ वरुणा प्रा॒तर॒श्विना॑ ।
 प्रा॒तर्भगं॑ पू॒षणं॑ ब्रह्म॑ण॒स्पतिं॑ प्रा॒तः सोम॑मु॒त रु॒द्रः हु॑वेम ॥ १ ॥
 प्रा॒तर्जितं॑ भग॑मु॒ग्रः हु॑वेम व॒यं पु॒त्रमदि॑ते॒र्यो वि॑ध॒र्ता ।
 आ॒र्द्धश्चि॒द्यं मन्य॑मानस्तुरश्चि॒द्राजा॑ चि॒द्यं भगं॑ भ॒क्षीत्याह॑ ॥ २ ॥

भग॒ प्रणै॑त॒र्भग॒ सत्य॑राधो भगे॒मां धिय॑मुद॒वद॑दन्नः ।

भग॒प्रणो॑ जनय गोभि॒रश्वै॑र्भग॒प्रनृभि॑र्नृ॒वन्तः स्याम॑ ॥ ३ ॥

उ॒तेदानीं॑ भग॑वन्तः स्यामो॒त प्रपि॑त्व उ॒त मध्ये॑ अह्ना॑म् ।

उ॒तोदि॑ता मघव॒न्तसूर्य॑स्य व॒यं दे॒वानां॑ सु॒म॒तौ स्या॑म ॥ ४ ॥

भग॑ ए॒व भग॑वाः अस्तु दे॒वास्तेन॑ व॒यं भग॑वन्तः स्याम ।

तं त्वा॑ भग॒ सर्व॑ इज्जो॑हवीमि॒ स नो॑ भग॒ पुर॑ ए॒ता भ॑वे॒ह ॥ ५ ॥

सम॑ध्व॒रायोष॑सोऽन॒मन्त॑ दधि॒क्रावे॑व शुच॑ये प॒दाय॑ ।

अ॒र्वाची॑नं व॒सुवि॑दं भग॑न्नो रथ॑मि॒वाश्वा॑वा॒जिन॒ आव॑हन्तु ॥ ६ ॥

अश्वा॑वती॒र्गोम॑तीर्न उ॒षासो॑ वी॒रव॑तीः स॒दमु॑च्छन्तु भ॒द्राः ।

घृ॒तं दु॒हाना॑ वि॒श्वतः॑ प्रपी॑ना यू॒यं पा॑त स्व॒स्तिभिः॑ सदा॒ नः ॥ ७ ॥

यो माँऽग्ने भा॒गिन॑ः स॒न्तम॑थाभा॒गं चि॑की॒र्षति॑।
अभा॒गम॑ग्ने॒ तं कुरु॑ मा॒मग्ने॑ भा॒गिनं॑ कुरु॥८॥

॥ पवमानसूक्तम् ॥

(तैत्तिरीय ब्राह्मणम् अष्टकम् - १/प्रश्नः - ४/अनुवाकः - ८)

(तैत्तिरीय संहिता काण्डम् - ५/प्रपाठकः - ६/अनुवाकः - १)

ॐ तच्छं योरावृणीमहे। गातुं यज्ञाय। गातुं यज्ञपतये। दैवीः
 स्वस्तिरस्तु नः। स्वस्तिर्मानुषेभ्यः। ऊर्ध्वं जिगातु भेषजम्।
 शं नो अस्तु द्विपदे। शं चतुष्पदे। ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः।
 दधिक्राव्णो अकारिषम्। जिष्णोरश्वस्य वाजिनः। सुरभिर्नो
 मुखाकरत्। प्रण आयूँषि तारिषत्।

आपो हि ष्ठा मयो भुवस्ता न ऊर्जे दधातन। महेरणाय
 चक्षसे। यो वः शिवतमो रसस्तस्य भाजयते ह नः। उशतीरिव
 मातरः। तस्मा अरं गमाम वो यस्य क्षयाय जिन्वथ। आपो
 जनयथा च नः॥

हिरण्यवर्णाः शुचयः पावका यासु जातः कश्यपो यास्विन्द्रः।
 अग्निं या गर्भं दधिरे विरूपास्ता न आपः शं स्योना भवन्तु॥
 यासां राजा वरुणो याति मध्ये सत्यानृते अवपश्यं
 जनानाम्। मधुश्चुतः शुचयो याः पावकास्ता न आपः शं
 स्योना भवन्तु॥

यासां देवा दिवि कृण्वन्ति भक्षं या अन्तरिक्षे बहुधा भवन्ति।
 याः पृथिवीं पयसोन्दन्ति शुक्रास्ता न आपः शं स्योना

भवन्तु॥

शिवेन॑ मा॒ चक्षु॑षा पश्यताऽऽपः॑ शिवया॑ त॒नुवोप॑ स्पृशत॒ त्वचं॑
मे। सर्वा॑ꣳ अ॒ग्नीꣳ र॑प्सुषदो॑ हुवे वो॒ मयि॒ वर्चो॑ बल॒मोजो॑
नि ध॑त्त॥

पव॑मानः सुव॒र्जनः॑। प॒वित्रे॑ण विच॑र्षणिः। यः पोता॒ स
पु॑नातु मा। पुनन्तु॑ मा देवज॒नाः। पुनन्तु॑ मन॑वो धि॒या।
पुनन्तु॑ विश्वं आ॒यवः॑। जात॑वेदः प॒वित्र॑वत्। प॒वित्रे॑ण पुनाहि
मा। शु॒क्रेण॑ देव॒दीद्य॑त्। अ॒ग्ने क्र॑त्वा क्रतूꣳ रनु॑। यत्ते॑
प॒वित्र॑म॒र्चिषि॑। अ॒ग्ने वि॑त॑तमन्तरा। ब्रह्म॒ तेन॑ पुनीमहे।
उ॒भाभ्यां॑ देवसवितः॑। प॒वित्रे॑ण स॒वेन॑ च। इ॒दं ब्रह्म॑ पुनीमहे।
वैश्व॑देवी पु॑न॒ती दे॒व्यागा॑त्। यस्यै॑ ब॒ह्वीस्त॑नुवो॑ वी॒तपृ॑ष्ठाः।
तया॒ मद॑न्तः सध॒माद्यै॑षु। व॒यꣳ स्या॑म॒ पत॑यो रयी॒णाम्।
वैश्वान॑रो र॒श्मिभि॑र्मा पुनातु। वातः॑ प्रा॒णेनै॑षिरो म॒यो भूः।
द्यावा॑पृथि॒वी पय॑सा॒ पयो॑भिः। ऋ॒ताव॑री य॒ज्ञिये॑ मा पुनीताम्।
बृ॒हद्भिः॑ सवित॒स्तृभिः॑। वर्षि॑ष्ठैर्देव॒मन्म॑भिः। अ॒ग्ने दक्षैः॑ पुनाहि
मा। येन॑ दे॒वा अपु॑नत। येनऽऽपो॑ दि॒व्यं कशः॑। तेन॑
दि॒व्येन॑ ब्रह्म॒णा। इ॒दं ब्रह्म॑ पुनीमहे। यः पा॑वमा॒नीर॒ध्येति॑।
ऋषि॑भिः सम्भृ॑तꣳ रसम्। सर्वꣳ स पू॒तम॑श्नाति। स्व॒दितं॑

मा॒त॒रि॒श्व॒ना। पा॒व॒मा॒नी॒र्यो अ॒ध्येति॑। ऋषि॑भिः सम्भृ॑त॒ः
 रस॑म्। तस्मै॒ सर॑स्वती दुहे। क्षी॒रः॑ सर्पि॑र्मधू॒दक॑म्॥
 पा॒व॒मा॒नीः स्व॒स्त्यय॑नीः। सु॒दु॒घा॒हि प॑यस्वतीः। ऋषि॑भिः
 सम्भृ॑तो रसः॑। ब्रा॒ह्म॒णेष्व॒मृत॑ः॒ हित॑म्। पा॒व॒मा॒नीर्दि॑शन्तु नः।
 इ॒मं लो॒कम॑थो अ॒मुम्। का॒मा॒न्त्सम॑र्धयन्तु नः। दे॒वीर्दे॒वैः
 स॒माभृ॑ताः। पा॒व॒मा॒नीः स्व॒स्त्यय॑नीः। सु॒दु॒घा॒हि घृ॑तश्चु॒तः।
 ऋषि॑भिः सम्भृ॑तो रसः॑। ब्रा॒ह्म॒णेष्व॒मृत॑ः॒ हित॑म्। येन॑ दे॒वाः
 प॒वित्रे॑ण। आ॒त्मानं॑ पुन॒ते सदा॑। तेन॑ स॒हस्र॑धारेण। पा॒व॒मा॒न्यः
 पु॒नन्तु॑ मा। प्रा॒जाप॑त्यं प॒वित्र॑म्। श॒तो॒द्याम॑ः॒ हिर॑ण्मयम्।
 तेन॑ ब्र॒ह्म वि॒दो व॑यम्। पू॒तं ब्र॒ह्म पु॑नीमहे। इन्द्रः॑ सु॒नी॒ती स॒ह
 मा॑ पुनातु। सोमः॑ स्व॒स्त्या वरु॑णः स॒मी॒च्या। य॒मो रा॒जा
 प्रमृ॑णाभिः पुनातु मा। जा॒तवे॑दा मो॒र्जय॑न्त्या पुनातु। भूर्भुवः॑
 सु॒वः।

तच्छृ॑ं योरावृ॑णीमहे। गा॒तुं य॒ज्ञाय॑। गा॒तुं य॒ज्ञप॑तये। दै॒वीः
 स्व॒स्तिर॑स्तु नः। स्व॒स्तिर्मा॑नु॒षेभ्यः॑। ऊ॒र्ध्वं जि॑गातु भेष॒जम्।
 शं नो॑ अस्तु द्वि॒पदे॑। शं चतु॑ष्पदे।

ॐ शान्तिः॒ शान्तिः॒ शान्तिः॑॥

॥ भूसूक्तम् ॥

(तैत्तिरीय संहिता काण्डम् - १/प्रपाठकः - ५/अनुवाकः - ३)

भूमिर्भूम्ना द्यौर्वरिणाऽन्तरिक्षं महित्वा। उपस्थे ते
 देव्यदितेऽग्निमन्त्रादमन्त्राद्यायाऽऽदधे। आऽयङ्गौः पृश्निरक्रमी-
 दसनन्मातरं पुनः। पितरं च प्रयन्त्सुवः। त्रिंशद्धाम वि-
 राजति वाक्पतङ्गाय शिश्रिये। प्रत्यस्य वह द्युभिः। अस्य
 प्राणादपानत्यन्तश्चरति रोचना। व्यख्यन् महिषः सुवः॥
 यत्त्वा क्रुद्धः परोवप मन्युना यदवर्त्या। सुकल्पमग्रे
 तत्तव पुनस्त्वोद्दीपयामसि। यत्ते मन्युपरोत्तस्य पृथिवीमनु
 दध्वसे। आदित्या विश्वे तद्देवा वसंवश्च समाभरन्।
 मनो ज्योतिर्जुषतामाज्यं विच्छिन्नं यज्ञं समिमं दधातु।
 बृहस्पतिस्तनुतामिमं नो विश्वे देवा इह मादयन्ताम्। सप्त
 ते अग्रे समिधः सप्त जिह्वाः सप्तर्षयः सप्त धाम प्रियाणि।
 सप्त होत्राः सप्तधा त्वा यजन्ति सप्त योनीरापृणस्वा घृतेन।
 पुनरूर्जा नि वर्तस्व पुनरग्न इषाऽऽयुषा। पुनर्नः पाहि
 विश्वतः। सह रय्या नि वर्तस्वाऽग्रे पिन्वस्व धारया।
 विश्वप्स्त्रिया विश्वतस्परि। लेकः सलेकः सुलेकस्ते
 न आदित्या आज्यं जुषाणा वियन्तु केतः सकेतः

सु॒के॒त॒स्ते न॑ आ॒दि॒त्या आ॒ज्यं जु॒षा॒णा वि॑यन्तु वि॒व॑स्वा॒५
अ॒दि॑ति॒र्दे॒व॑जू॒ति॒स्ते न॑ आ॒दि॒त्या आ॒ज्यं जु॒षा॒णा वि॑यन्तु।

॥ श्रीसूक्तम् ॥

हिरण्यवर्णां हरिणीं सुवर्णरजतस्रजाम्।
चन्द्रां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म आवह॥१॥

तां म आवह जातवेदो लक्ष्मीमनपगामिनीम्।
यस्यां हिरण्यं विन्देयं गामश्वं पुरुषानहम्॥२॥

अश्वपूर्वा रथमध्यां हस्तिनादप्रबोधिनीम्।

श्रियं देवीमुपह्वये श्रीर्मादेवीर्जुषताम्॥३॥

कां सोऽस्मितां हिरण्यप्राकारामार्द्रां ज्वलन्तीं तृप्तां
तर्पयन्तीम्। पद्मे स्थितां पद्मवर्णां तामिहोपह्वये श्रियम्॥४॥

चन्द्रां प्रभासां यशसा ज्वलन्तीं श्रियं लोके देवजुष्टामुदाराम्।
तां पद्मिनीमीं शरणमहं प्रपद्येऽलक्ष्मीर्मे नश्यतां त्वां वृणे॥५॥

आदित्यवर्णे तपसोऽधिजातो वनस्पतिस्तव वृक्षोऽथ
बिल्वः। तस्य फलानि तपसा नुदन्तु मायान्तरायाश्च बाह्या
अलक्ष्मीः॥६॥

उपैतु मां देवसखः कीर्तिश्च मणिना सह। प्रादुर्भूतोऽस्मि
राष्ट्रेऽस्मिन् कीर्तिमृद्धिं ददातु मे॥७॥

क्षुत्पिपासामलां ज्येष्ठामलक्ष्मीं नाशयाम्यहम्। अभूति-

मसंमृद्धिं च सर्वां निर्णुद मे गृहात्॥८॥

गन्धद्वारां दुराधर्षां नित्यपुष्टां करीषिणीम्। ईश्वरीं

सर्वभूतानां तामिहोपह्वये श्रियम्॥९॥

मनसः काममाकूतिं वाचः सत्यमशीमहि। पशूनां रूपमन्नस्य

मयि श्रीः श्रयतां यशः॥१०॥

कर्दमेन प्रजाभूता मयि सम्भव कर्दमा। श्रियं वासय मे कुले

मातरं पद्ममालिनीम्॥११॥

आपः सृजन्तु स्निग्धानि चिक्लीत वंस मे गृहे। नि च देवीं

मातरं श्रियं वासय मे कुले॥१२॥

आर्द्रा पुष्करिणीं पुष्टिं सुवर्णां हेममालिनीम्। सूर्या हिरण्मयीं

लक्ष्मीं जातवेदो म आवह॥१३॥

आर्द्रा यः करिणीं यष्टिं पिङ्गलां पद्ममालिनीम्। चन्द्रां

हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म आवह॥१४॥

तां म आवह जातवेदो लक्ष्मीमनपगामिनीम्। यस्यां हिरण्यं

प्रभूतं गावो दास्योऽश्वान् विन्देयं पुरुषानुहम्॥१५॥

महादेव्यै च विद्महे विष्णुपत्न्यै च धीमहि।

तन्नो लक्ष्मीः प्रचोदयात्॥१६॥

॥ अघमर्षणसूक्तम् ॥

(तैत्तिरीयारण्यकम् - ४/प्रपाठकः - १०/अनुवाकः - १.१२-१५)

हिरण्यशृङ्गं वरुणं प्रपद्ये तीर्थं मे देहि याचितः। यन्मया
 भुक्तमसाधूनां पापेभ्यश्च प्रतिग्रहः। यन्मे मनसा वाचा कर्मणा
 वा दुष्कृतं कृतम्। तन्न इन्द्रो वरुणो बृहस्पतिः सविता
 च पुनन्तु पुनः पुनः। नमोऽग्नयेऽप्सुमते नम इन्द्राय नमो
 वरुणाय नमो वारुण्यै नमोऽद्भ्यः॥१॥

यदपां क्रूरं यदमेध्यं यदशान्तं तदपंगच्छतात्।
 अत्याशनादतीपानाद्यच्च उग्रात् प्रतिग्रहात्। तन्नो वरुणो
 राजा पाणिना ह्यवमर्शतु। सोऽहमपापो विरजो निर्मुक्तो
 मुक्तकिल्बिषः। नाकस्य पृष्ठमारुह्य गच्छेद्ब्रह्मसलोकताम्।
 यश्चाप्सु वरुणः स पुनात्वघमर्षणः। इमं मे गङ्गे यमुने
 सरस्वति शुतुद्रि स्तोमं सचता परुष्ण्या। असिक्रिया
 मरुद्वृधे वितस्तयाऽऽर्जीकीये शृणुह्या सुषोमया। ऋतं च
 सत्यं चाभीद्धात्तपसोऽध्यजायत। ततो रात्रिरजायत ततः
 समुद्रो अर्णवः॥२॥

समुद्रादर्णवादधि संवत्सरो अजायत। अहोरात्राणि
 विदधद्विश्वस्य मिषतो वशी। सूर्याचन्द्रमसौ धाता

यथापूर्वमकल्पयत्। दिवं च पृथिवीं चान्तरिक्षमथो
 सुवः। यत्पृथिव्याः रजः स्वमान्तरिक्षे विरोदसी।
 इमास्तदापो वरुणः पुनात्वघमर्षणः। पुनन्तु वसवः
 पुनातु वरुणः पुनात्वघमर्षणः। एष भूतस्य मध्ये भुवनस्य
 गोप्ता। एष पुण्यकृतां लोकानेष मृत्योर्हिरण्मयम्।
 द्यावापृथिव्योर्हिरण्मयः सःश्रितः सुवः॥३॥

स नः सुवः सःशिशधि। आर्द्रं ज्वलति ज्योतिरहमस्मि।
 ज्योतिर्ज्वलति ब्रह्माहमस्मि। योऽहमस्मि ब्रह्माहमस्मि।
 अहमस्मि ब्रह्माहमस्मि। अहमेवाहं मां जुहोमि
 स्वाहा। अकार्यकार्यवकीर्णी स्तेनो भ्रूणहा गुरुतल्पगः।
 वरुणोऽपामघमर्षणस्तस्मात्पापात् प्रमुच्यते। रजो
 भूमिस्त्वमाः रोदयस्व प्रवदन्ति धीराः। आक्रान्तसमुद्रः
 प्रथमे विधर्मं जनयन्प्रजा भुवनस्य राजा। वृषां पवित्रे
 अधि सानो अव्ये बृहत्सोमो वावृधे सुवान इन्दुः॥४॥

हिरण्यवर्णाः शुचयः पावका यासु जातः कश्यपो यास्विन्द्रः।
 अग्निं या गर्भं दधिरे विरूपास्ता न आपः शः स्योना

भवन्तु॥ यासां॑ राजा॒ वरु॑णो॒ याति॑ मध्ये॒ सत्या॑नृते अ॒वप॑श्यं
 जना॑नाम्। म॒धुश्च॑तः शुच॑यो॒ याः पा॑व॒कास्ता न॒ आपः॑ शः
 स्यो॒ना भ॑वन्तु॥ यासां॑ दे॒वा दि॒वि कृ॑ण्वन्ति भ॒क्षं या अ॒न्तरि॑क्षे
 बहु॑धा भवन्ति। याः पृ॒थि॒वीं पय॑सो॒न्दन्ति॑ शु॒क्रास्ता न॒ आपः॑
 शः स्यो॒ना भ॑वन्तु॥ शि॒वेन॑ मा॒ चक्षु॑षा पश्यताऽऽपः शि॒वया॑
 त॒नुवो॑प॒ स्पृश॑त॒ त्वचं॑ मे। सर्वा॑ः अ॒ग्नीः र॑प्सुषदो हुवे वो
 मयि॑ वर्चो॒ बल॑मो॒जो नि ध॑त्त॥

॥ विष्णुसूक्तम् ॥

विष्णो॒र्नु कं॑ वी॒र्या॑णि॒ प्रवो॑चं॒ यः पा॑रि॒थि॒वानि॑ विम॒मे रजा॑ः॒ सि॒
 यो अ॑स्क॒भाय॑दुत्तरः॒ स॒धस्थं॑ विचक्रमा॒णस्त्रे॑धोरु॒गायः॑॥
 तद॑स्य प्रि॒यम॑भिपाथो॒ अश्या॑म्। नरो॒ यत्र॑ दे॒वय॑वो॒ मद॑न्ति।
 उ॒रु॒क्र॒मस्य॑ स हि बन्धु॒रित्था॑। विष्णोः॑ प॒दे प॑र॒मे मध्व॑ उ॒त्थसः॑।
 प्र तद्विष्णुः॑ स्तवते वी॒र्या॑य। मृ॒गो न भी॑मः कु॒चरो॑ गि॒रि॒ष्ठाः।
 यस्यो॒रुषु॑ त्रि॒षु वि॒क्रम॑णेषु। अधि॑क्षि॒यन्ति॒ भुव॑नानि॒ विश्वा॑।
 प॒रो मा॑त्र॒या त॒नुवा॑ वृ॒धान। न ते॑ महि॒त्वम॑न्व॒श्रुव॑न्ति॥
 उ॒भे ते॑ वि॒द्म रज॑सी पृथि॒व्या विष्णो॑ दे॒वत्व॑म्। प॒रम॑स्य॒ वि॒त्से।
 विच॑क्रमे पृथि॒वीमे॒ष ए॒ताम्। क्षे॒त्राय॑ विष्णु॒र्मनु॑षे दश॒स्यन्।

ध्रु॒वासो॑ अ॒स्य की॒रयो॒ जना॑सः। उ॒रु॒क्षि॒तिः सु॒जनि॑माचकार।
त्रि॒र्दे॒वः पृ॒थि॒वीमे॒ष ए॒ताम्। विच॑क्रमे श॒तर्च॑सं म॒हित्वा। प्र
वि॑ष्णु॒रस्तु॒ तव॑स॒स्तवी॑यान्। त्वे॒षं ह्य॑स्य॒ स्थवि॑रस्य॒ नाम॑॥

॥ रुद्रप्रश्नः ॥

ॐ गुणानां त्वा गुणपतिः॑ हवामहे कविं कवीनामुपमश्रु-
वस्तमम्। ज्येष्ठराजं ब्रह्मणां ब्रह्मणस्पत आ नः शृण्वन्नूतिभिः
सीद सादनम्॥

ॐ महागणपतये नमः॥

ॐ नमो भगवते रुद्राय॥

नमस्ते रुद्र मन्यव उतो त इषवे नमः। नमस्ते अस्तु
धन्वने बाहुभ्यामुत ते नमः॥ या त इषुः शिवतमा शिवं
बभूव ते धनुः। शिवा शरव्या या तव तया नो रुद्र मृडय॥
या ते रुद्र शिवा तनूरघोराऽपापकाशिनी। तया नस्तनुवा
शन्तमया गिरिशन्ताभिचाकशीहि॥ यामिषु गिरिशन्त हस्ते
बिभर्ष्यस्तवे। शिवा गिरित्र तां कुरु मा हिंसीः पुरुषं
जगत्॥ शिवेन वचसा त्वा गिरिशाच्छावदामसि। यथा
नः सर्वमिज्जगदयक्ष्मः सुमना असत्॥ अध्यवोचदधिवक्ता
प्रथमो दैव्यो भिषक्। अहींश्च सर्वाञ्जम्भयन्त्सर्वाश्च
यातुधान्यः॥ असौ यस्ताम्रो अरुण उत बभ्रुः सुमङ्गलः।
ये चेमाः रुद्रा अभितो दिक्षु श्रिताः सहस्रशोऽवैषाः हेड
ईमहे॥ असौ योऽवसर्पति नीलग्रीवो विलोहितः। उत्तैनं

गोपा अदृशन्नदृशन्नुदहार्यः॥ उतैनं विश्वा भूतानि स दृष्टो
 मृडयाति नः। नमो अस्तु नीलग्रीवाय सहस्राक्षाय मीढुषे॥
 अथो ये अस्य सत्वानोऽहं तेभ्योऽकरं नमः। प्र मुञ्च
 धन्वंनस्त्वमुभयोरारिज्योर्ज्याम्॥ याश्च ते हस्त इषवः परा
 ता भगवो वप। अवतत्य धनुस्त्वः सहस्राक्ष शतेषुधे॥
 निशीर्य शल्यानां मुखा शिवो नः सुमना भव। विज्यं
 धनुः कपर्दिनो विशल्यो बाणवाः उत॥ अनैशन्नस्येषव
 आभुरस्य निषङ्गथिः। या ते हेतिर्मीढुष्टम् हस्ते बभूव ते
 धनुः॥ तयाऽस्मान् विश्वतस्त्वमयक्ष्मया परिबुज। नमस्ते
 अस्त्वायुधायानां तताय धृष्णवे॥ उभाभ्यामुत ते नमो बाहुभ्यां
 तव धन्वने। परि ते धन्वनो हेतिरस्मान्वृणक्तु विश्वतः॥
 अथो य इषुधिस्तवऽऽरे अस्मन्नि धेहि तम्॥१॥
 नमस्ते अस्तु भगवन् विश्वेश्वराय महादेवाय त्र्यम्बकाय
 त्रिपुरान्तकाय त्रिकालाग्निकालाय कालाग्निरुद्राय
 नीलकण्ठाय मृत्युञ्जयाय सर्वेश्वराय सदाशिवाय
 श्रीमन्महादेवाय नमः॥
 नमो हिरण्यबाहवे सेनान्यै दिशां च पतये नमो नमो वृक्षेभ्यो

हरिकेशेभ्यः पशूनां पतये नमो नमः सस्मिञ्जराय त्विषीमते
 पथीनां पतये नमो नमो बभ्रुशायं विव्याधिनेऽन्नानां पतये नमो
 नमो हरिकेशायोपवीतिने पुष्टानां पतये नमो नमो भवस्य
 हेत्यै जगतां पतये नमो नमो रुद्रायातताविने क्षेत्राणां पतये
 नमो नमः सूतायाहन्त्याय वनानां पतये नमो नमो रोहिताय
 स्थपतये वृक्षाणां पतये नमो नमो मन्त्रिणे वाणिजाय कक्षाणां
 पतये नमो नमो भुवन्तये वारिवस्कृतायौषधीनां पतये नमो
 नम उच्चैर्घोषायाक्रन्दयते पत्तीनां पतये नमो नमः कृत्स्नवीताय
 धावते सत्त्वनां पतये नमः ॥ २ ॥

नमः सहमानाय निव्याधिनं आव्याधिनीनां पतये नमो नमः
 ककुभाय निषङ्गिणे स्तेनानां पतये नमो नमो निषङ्गिणं
 इषुधिमते तस्कंराणां पतये नमो नमो वञ्चते परिवञ्चते
 स्तायूनां पतये नमो नमो निचेरवे परिचरायारण्यानां पतये
 नमो नमः सृकाविभ्यो जिघांसद्भ्यो मुष्णतां पतये नमो
 नमोऽसिमद्भ्यो नक्तं चरद्भ्यः प्रकृन्तानां पतये नमो नमः
 उष्णीषिणे गिरिचराय कुलुञ्चानां पतये नमो नमः इषुमद्भ्यो
 धन्वाविभ्यश्च वो नमो नमः आतन्वानेभ्यः प्रतिदधानेभ्यश्च वो
 नमो नमः आयच्छद्भ्यो विसृजद्भ्यश्च वो नमो नमोऽस्यद्भ्यो

विध्यञ्चश्च वो नमो नम आसीनेभ्यः शयानेभ्यश्च वो नमो
 नमः स्वपद्यो जाग्रद्यश्च वो नमो नमस्तिष्ठद्यो धावद्यश्च
 वो नमो नमः सभाभ्यः सभापतिभ्यश्च वो नमो नमो
 अश्वेभ्योऽश्वपतिभ्यश्च वो नमः॥३॥

नम आव्याधिनीभ्यो विविध्यन्तीभ्यश्च वो नमो नम
 उगणाभ्यस्तृहतीभ्यश्च वो नमो नमो गृत्सेभ्यो
 गृत्सपतिभ्यश्च वो नमो नमो व्रातेभ्यो व्रातपतिभ्यश्च
 वो नमो नमो गुणेभ्यो गुणपतिभ्यश्च वो नमो नमो
 विरूपेभ्यो विश्वरूपेभ्यश्च वो नमो नमो महद्भ्यः, क्षुल्लकेभ्यश्च
 वो नमो नमो रथिभ्योऽरथेभ्यश्च वो नमो नमो रथेभ्यो
 रथपतिभ्यश्च वो नमो नमः सेनाभ्यः सेनानिभ्यश्च वो
 नमो नमः, क्षत्तृभ्यः सङ्गृहीतृभ्यश्च वो नमो नमस्तक्षभ्यो
 रथकारेभ्यश्च वो नमो नमः कुलालेभ्यः कर्मरिभ्यश्च वो
 नमो नमः पुञ्जिष्टेभ्यो निषादेभ्यश्च वो नमो नम इषुकृद्भ्यो
 धन्वकृद्भ्यश्च वो नमो नमो मृगयुभ्यः श्वनिभ्यश्च वो नमो
 नमः श्वभ्यः श्वपतिभ्यश्च वो नमः॥४॥

नमो भुवाय च रुद्राय च नमः शर्वाय च पशुपतये च नमो
 नीलग्रीवाय च शितिकण्ठाय च नमः कपर्दिने च व्युत्तकेशाय

च नमः सहस्राक्षाय च शतधन्वने च नमो गिरिशाय च
 शिपिविष्टाय च नमो मीढुष्टमाय चेषुमते च नमो ह्रस्वाय
 च वामनाय च नमो बृहते च वर्षीयसे च नमो वृद्धाय
 च संवृध्वने च नमो अग्रियाय च प्रथमाय च नम आशवे
 चाजिराय च नमः शीघ्रियाय च शीभ्याय च नम ऊर्म्याय
 चावस्वन्याय च नमः स्रोतस्याय च द्वीप्याय च॥५॥

नमो ज्येष्ठाय च कनिष्ठाय च नमः पूर्वजाय चापरजाय च
 नमो मध्यमाय चापगल्भाय च नमो जघन्याय च बुध्रियाय
 च नमः सोभ्याय च प्रतिसर्याय च नमो याम्याय च क्षेम्याय
 च नम उर्वर्याय च खल्याय च नमः श्लोक्याय चावसान्याय
 च नमो वन्याय च कक्ष्याय च नमः श्रवाय च प्रतिश्रवाय
 च नम आशुषेणाय चाशुरथाय च नमः शूराय चावभिन्दते
 च नमो वर्मिणे च वरूथिने च नमो बिल्मिने च कवचिने
 च नमः श्रुताय च श्रुतसेनाय च॥६॥

नमो दुन्दुभ्याय चऽऽहनन्याय च नमो धृष्णवे च प्रमृशाय
 च नमो दूताय च प्रहिताय च नमो निषङ्गिणे चेषुधिमते च
 नमस्तीक्ष्णेषवे चऽऽयुधिने च नमः स्वायुधाय च सुधन्वने

च नमः स्रुत्याय च पथ्याय च नमः काट्याय च नीप्याय
 च नमः सूद्याय च सरस्याय च नमो नाद्याय च वैशन्ताय
 च नमः कूप्याय चावट्याय च नमो वर्ष्याय चावर्ष्याय च
 नमो मेघ्याय च विद्युत्याय च नम ईध्रियाय चऽऽतप्याय च
 नमो वात्याय च रेष्मियाय च नमो वास्तव्याय च वास्तुपाय
 च ॥ ७ ॥

नमः सोमाय च रुद्राय च नमस्ताम्राय चारुणाय च नमः
 शङ्गाय च पशुपतये च नम उग्राय च भीमाय च नमो
 अग्रेवधाय च दूरेवधाय च नमो हृत्रे च हनीयसे च नमो
 वृक्षेभ्यो हरिकेशेभ्यो नमस्ताराय नमः शम्भवे च मयोभवे च
 नमः शङ्कराय च मयस्कराय च नमः शिवाय च शिवतराय
 च नमस्तीर्थ्याय च कल्याय च नमः पार्याय चावार्याय च
 नमः प्रतरणाय चोत्तरणाय च नम आतार्याय चऽऽलाद्याय
 च नमः शष्याय च फेन्याय च नमः सिकत्याय च प्रवाह्याय
 च ॥ ८ ॥

नम इरिण्याय च प्रपथ्याय च नमः किंशिलाय च क्षयणाय
 च नमः कपर्दिने च पुलस्तये च नमो गोष्ठ्याय च गृह्याय
 च नमस्तल्प्याय च गेह्याय च नमः काट्याय च गह्वरेष्ठाय

च नमो हृदय्याय च निवेष्ट्याय च नमः पा५स॒व्याय च
 रज॒स्याय च नमः शु॒ष्क्याय च हरि॒त्याय च नमो लो॒प्याय
 चो॒ल॒प्याय च नम॑ ऊ॒र्व्याय च सू॒र्म्याय च नमः पु॒र्ण्याय च
 पर्णश॒द्याय च नमो॑ऽपगुरमा॑णाय चाभिघ्न॒ते च नम॑ आ॒खि॒वद॒ते
 च प्र॒खि॒वद॒ते च नमो॑ वः कि॒रि॒केभ्यो दे॒वानां॑ हृद॒येभ्यो नमो॑
 वि॒क्षी॒ण॒केभ्यो नमो॑ वि॒चि॒न्व॒त्केभ्यो नम॑ आ॒नि॒र्ह॒तेभ्यो नम॑
 आमीव॒त्केभ्यः॑ ॥ ९ ॥

द्रा॒पे अ॒न्य॑सस्प॒ते दरि॑द्र॒न्नील॑लोहि॒ता। ए॒षां पु॒रु॒षाणा॑मे॒षां
 प॑शूनां मा भेर्माऽरो॒ मो ए॑षां किं च॒नऽऽम॑मत् ॥ या ते॑ रु॒द्र
 शि॒वा त॒नूः शि॒वा वि॒श्वाह॑भेष॒जी। शि॒वा रु॒द्रस्य॑ भेष॒जी तया॑
 नो मृ॒ड जी॒वसे॑ ॥ इ॒मां रु॒द्राय॑ त॒वसे॑ क॒पर्दि॑ने॒ क्षय॑द्वी॒राय॑
 प्रभ॑रामहे म॒तिम् ॥ यथा॑ नः श॒मसं॑द्विप॒दे चतु॑ष्प॒दे वि॒श्वं
 पु॒ष्टं ग्रा॒मे अ॒स्मिन्न॑ना॒तुरम् ॥ मृ॒डा नो॑ रु॒द्रोत॑ नो म॒यस्कृ॑धि
 क्षय॑द्वी॒राय॑ नम॑सा विधेम ते। यच्छं च॒ योश्च॒ मनु॑राय॒जे
 पि॒ता तद॑श्याम॒ तव॑ रु॒द्र प्र॑णी॒तौ ॥ मा नो॑ म॒हान्त॑मु॒त मा
 नो॑ अ॒र्भकं॑ मा न॒ उक्ष॑न्तमु॒त मा न॑ उ॒क्षित॑म्। मा नो॑
 वधीः पि॒तरं॑ मोत मा॒तरं॑ प्रि॒या मा न॑स्त॒नुवो॑ रु॒द्र री॑रिषः ॥
 मा न॑स्तो॒के तन॑ये॒ मा न॒ आयु॑षि॒ मा नो॑ गोषु॒ मा नो॑

अश्वेषु रीरिषः। वीरान्मा नो रुद्र भामितो वधीर्हविष्मन्तो
 नमसा विधेम ते॥ आरात्ते गोघ्न उत पूरुषघ्ने क्षयद्वीराय
 सुम्रमस्मे ते अस्तु। रक्षां च नो अधि च देव ब्रूह्यधा
 च नः शर्म यच्छ द्विबर्हाः॥ स्तुहि श्रुतं गर्तसदं युवानं
 मृगं न भीममुपहृत्तुमुग्रम्। मृडा जरित्रे रुद्र स्तवानो अन्यं
 ते अस्मन्नि वपन्तु सेनाः॥ परिणो रुद्रस्य हेतिर्वृणक्तु
 परि त्वेषस्य दुर्मतिरघायोः। अव स्थिरा मघवद्भ्यस्तनुष्व
 मीढ्वस्तोकाय तनयाय मृडय॥ मीढुष्टम् शिवतम शिवो नः
 सुमना भव। परमे वृक्ष आयुधं निधाय कृत्तिं वसान् आ
 चर पिनाकं बिभ्रदा गहि॥ विकिरिद् विलोहित नमस्ते
 अस्तु भगवः। यास्ते सहस्रं हेतयोऽन्यमस्मन्नि वपन्तु
 ताः॥ सहस्राणि सहस्रधा बाहुवोस्तव हेतयः। तासामीशानो
 भगवः पराचीना मुखा कृधि॥१०॥

सहस्राणि सहस्रशो ये रुद्रा अधि भूम्याम्। तेषां
 सहस्रयोजनेऽव धन्वानि तन्मसि॥ अस्मिन् महत्यर्णवे-
 ऽन्तरिक्षे भवा अधि॥ नीलग्रीवाः शितिकण्ठाः शर्वा
 अधः, क्षमाचराः॥ नीलग्रीवाः शितिकण्ठा दिवः रुद्रा
 उपश्रिताः॥ ये वृक्षेषु सस्मिञ्चरा नीलग्रीवा विलोहिताः॥

ये भूतानामधिपतयो विशिखासः कपर्दिनः॥ ये अत्रेषु
 विविध्यन्ति पात्रेषु पिबन्तो जनान्॥ ये पथां पथिरक्षय
 ऐलबृदा यव्युधः॥ ये तीर्थानि प्रचरन्ति सूकावन्तो निषङ्गिणः॥
 य एतावन्तश्च भूयांसश्च दिशो रुद्रा वितस्थिरे॥ तेषां
 सहस्रयोजनेऽव धन्वानि तन्मसि॥ नमो रुद्रेभ्यो ये पृथिव्यां
 येऽन्तरिक्षे ये दिवि येषामन्नं वातो वरुषमिषवस्तेभ्यो
 दश प्राचीर्दश दक्षिणा दश प्रतीचीर्दशोदीचीर्दशोर्ध्वास्तेभ्यो
 नमस्ते नो मृडयन्तु ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वो जम्भे
 दधामि॥११॥

त्र्यम्बकं यजामहे सुगन्धिं पुष्टिवर्धनम्। उर्वारुकमिव
 बन्धनान्मृत्योर्मुक्षीय माऽमृतात्॥ यो रुद्रो अग्नौ यो अप्सु
 य ओषधीषु यो रुद्रो विश्वा भुवनाऽऽविवेश तस्मै रुद्राय
 नमो अस्तु॥ तमुष्टुहि यः स्विषुः सुधन्वा यो विश्वस्य क्षयति
 भेषजस्य।

(ऋक्) यक्ष्वामहे सौमनसाय रुद्रं नमोभिर्देवमसुरं दुवस्य॥
 अयं मे हस्तो भगवानयं मे भगवत्तरः। अयं मे विश्वभेषजोऽयं
 शिवाभिर्मर्शनः॥

ये ते सहस्रमयुतं पाशा मृत्यो मर्त्याय हन्तवे। तान् यज्ञस्य

मा॒यया॒ सर्वा॒नव॑ यजामहे। मृ॒त्यवे॒ स्वाहा॑ मृ॒त्यवे॒ स्वाहा॑॥ ओं
नमो भगवते रुद्राय विष्णवे मृत्यु॑र्मे पा॒हि। प्रा॒णानां॑ ग्रन्थि॒रसि॑
रुद्रो मा॑ विशा॒न्तकः॑। तेना॒न्नेना॑प्याय॒स्व॥ नमो रुद्राय विष्णवे
मृत्यु॑र्मे पा॒हि॥

॥ॐ शान्तिः॒ शान्तिः॒ शान्तिः॑॥

॥ चमकप्रश्नः ॥

अग्नाविष्णू सजोषसेमा वर्धन्तु वां गिरः। द्युमैर्वाजेभिरागतम्॥
 वाजंश्च मे प्रसवश्च मे प्रयतिश्च मे प्रसितिश्च मे धीतिश्च मे
 ऋतुश्च मे स्वरश्च मे श्लोकश्च मे श्रावश्च मे श्रुतिश्च मे ज्योतिश्च
 मे सुवश्च मे प्राणश्च मेऽपानश्च मे व्यानश्च मेऽसुश्च मे चित्तं
 च म आधीतं च मे वाक्च मे मनश्च मे चक्षुश्च मे श्रोत्रं च मे
 दक्षश्च मे बलं च म ओजश्च मे सहश्च म आयुश्च मे जरा
 च म आत्मा च मे तनूश्च मे शर्म च मे वर्म च मेऽङ्गानि च
 मेऽस्थानि च मे परूँषि च मे शरीराणि च मे॥१॥

ज्यैष्ठ्यं च म आधिपत्यं च मे मन्युश्च मे भामश्च मेऽमश्च
 मेऽम्भश्च मे जेमा च मे महिमा च मे वरिमा च मे प्रथिमा
 च मे वर्षा च मे द्राघुया च मे वृद्धं च मे वृद्धिश्च मे सत्यं
 च मे श्रद्धा च मे जगच्च मे धनं च मे वशश्च मे त्विषिश्च मे
 क्रीडा च मे मोदश्च मे जातं च मे जनिष्यमाणं च मे सूतं
 च मे सुकृतं च मे वित्तं च मे वेद्यं च मे भूतं च मे भविष्यच्च
 मे सुगं च मे सुपथं च म ऋद्धं च म ऋद्धिश्च मे क्लृप्तं च मे
 क्लृप्तिश्च मे मतिश्च मे सुमतिश्च मे॥२॥

शं च॑ मे॒ मय॑श्च मे॒ प्रि॒यं च॑ मे॒ऽनु॒का॒मश्च॑ मे॒ का॒मश्च॑ मे॒
 सौ॒मन॒सश्च॑ मे॒ भ॒द्रं च॑ मे॒ श्रे॒यश्च॑ मे॒ व॒स्य॑श्च मे॒ य॒शश्च॑ मे॒
 भ॒गश्च॑ मे॒ द्र॒वि॒णं च॑ मे॒ य॒न्ता च॑ मे॒ ध॒र्ता च॑ मे॒ क्षे॒मश्च॑ मे॒
 धृ॒तिश्च॑ मे॒ वि॒श्वं च॑ मे॒ म॒हंश्च॑ मे॒ सं॒वि॒च्च॑ मे॒ ज्ञा॒त्रं च॑ मे॒ सू॒श्च॑ मे॒
 प्र॒सू॒श्च॑ मे॒ सी॒रं च॑ मे॒ ल॒यश्च॑ मे॒ ऋ॒तं च॑ मे॒ऽमृ॒तं च॑ मे॒ऽय॒क्ष्मं
 च॑ मे॒ऽना॒मय॑च्च मे॒ जी॒वातु॑श्च मे॒ दी॒र्घायु॑त्वं च॑ मे॒ऽन॒मि॒त्रं च॑
 मे॒ऽभ॒यं च॑ मे॒ सु॒गं च॑ मे॒ श॒य॒नं च॑ मे॒ सू॒षा च॑ मे॒ सु॒दि॒नं च॑
 मे॥३॥

ऊ॒र्कं मे॒ सू॒नृता॑ च॑ मे॒ प॒य॑श्च मे॒ र॒संश्च॑ मे॒ घृ॒तं च॑ मे॒ म॒धु च॑
 मे॒ स॒ग्धि॑श्च मे॒ स॒पी॒तिश्च॑ मे॒ कृ॒षि॑श्च मे॒ वृ॒ष्टि॑श्च मे॒ जै॒त्रं च॑
 मे॒ औ॒द्भि॑द्यं च॑ मे॒ र॒यि॑श्च मे॒ रा॒यंश्च॑ मे॒ पु॒ष्टं च॑ मे॒ पु॒ष्टि॑श्च मे॒
 वि॒भु च॑ मे॒ प्र॒भु च॑ मे॒ ब॒हु च॑ मे॒ भू॒यंश्च॑ मे॒ पू॒र्णं च॑ मे॒ पू॒र्ण॒तरं॑
 च॑ मे॒ऽक्षि॑तिश्च मे॒ कू॒य॒वाश्च॑ मे॒ऽन्नं च॑ मे॒ऽक्षु॑च्च मे॒ व्री॒ह॒यंश्च॑
 मे॒ य॒वा॑श्च मे॒ मा॒षा॑श्च मे॒ ति॒ला॑श्च मे॒ मु॒द्गा॑श्च मे॒ ख॒ल्वा॑श्च मे॒
 गो॒धू॒मा॑श्च मे॒ म॒सुरा॑श्च मे॒ प्रि॒यङ्ग॑वश्च मे॒ऽण॑वश्च मे॒ श्या॒माका॑श्च
 मे॒ नी॒वा॒रा॑श्च मे॥४॥

अ॒श्मा॑ च॑ मे॒ मृ॒त्ति॑का च॑ मे॒ गि॒र॒यंश्च॑ मे॒ प॒र्व॒ताश्च॑ मे॒ सि॒क॒ताश्च॑

मे वनस्पतयश्च मे हिरण्यं च मेऽयश्च मे सीसं च मे त्रपुश्च
 मे श्यामं च मे लोहं च मेऽग्निश्च म आपश्च मे वीरुधश्च म
 ओषधयश्च मे कृष्टपच्यं च मेऽकृष्टपच्यं च मे ग्राम्याश्च मे
 पशव आरण्याश्च यज्ञेन कल्पन्तां वित्तं च मे वित्तिश्च मे भूतं
 च मे भूतिश्च मे वसु च मे वसुतिश्च मे कर्म च मे शक्तिश्च
 मेऽर्थश्च म एमश्च म इतिश्च मे गतिश्च मे॥५॥

अग्निश्च म इन्द्रश्च मे सोमश्च म इन्द्रश्च मे सविता च म
 इन्द्रश्च मे सरस्वती च म इन्द्रश्च मे पूषा च म इन्द्रश्च मे
 बृहस्पतिश्च म इन्द्रश्च मे मित्रश्च म इन्द्रश्च मे वरुणश्च म
 इन्द्रश्च मे त्वष्टा च म इन्द्रश्च मे धाता च म इन्द्रश्च मे विष्णुश्च
 म इन्द्रश्च मेऽश्विनौ च म इन्द्रश्च मे मरुतश्च म इन्द्रश्च मे
 विश्वे च मे देवा इन्द्रश्च मे पृथिवी च म इन्द्रश्च मेऽन्तरिक्षं
 च म इन्द्रश्च मे द्यौश्च म इन्द्रश्च मे दिशश्च म इन्द्रश्च मे मूर्धा
 च म इन्द्रश्च मे प्रजापतिश्च म इन्द्रश्च मे॥६॥

अ० शुश्च मे रश्मिश्च मेऽदाभ्यश्च मेऽधिपतिश्च म उपा० शुश्च
 मेऽन्तर्यामश्च म ऐन्द्रवायवश्च मे मैत्रावरुणश्च म आश्विनश्च
 मे प्रतिप्रस्थानश्च मे शुक्रश्च मे मन्थी च म आग्रयणश्च मे
 वैश्वदेवश्च मे ध्रुवश्च मे वैश्वानरश्च म ऋतुग्रहाश्च मेऽतिग्राह्याश्च

म ऐन्द्राग्रश्च मे वैश्वदेवश्च मे मरुत्वतीयाश्च मे माहेन्द्रश्च
म आदित्यश्च मे सावित्रश्च मे सारस्वतश्च मे पौष्णश्च मे
पालीवतश्च मे हारियोजनश्च मे॥७॥

इध्मश्च मे बर्हिश्च मे वेदिश्च मे धिष्णिंयाश्च मे सुचश्च मे
चमसाश्च मे ग्रावाणश्च मे स्वरवश्च म उपरवाश्च मेऽधिषवणे च
मे द्रोणकलशश्च मे वायव्यानि च मे पूतभृच्च म आधवनीयश्च
म आग्नीध्रं च मे हविर्धानं च मे गृहाश्च मे सदश्च मे पुरोडाशाश्च
मे पचताश्च मेऽवभृथश्च मे स्वगाकारश्च मे॥८॥

अग्निश्च मे घर्मश्च मेऽर्कश्च मे सूर्यश्च मे प्राणश्च मेऽश्वमेधश्च मे
पृथिवी च मेऽदितिश्च मे दितिश्च मे द्यौश्च मे शक्ररीरङ्गुलयो
दिशश्च मे यज्ञेन कल्पन्तामृक् मे सामं च मे स्तोमंश्च
मे यजुश्च मे दीक्षा च मे तपश्च म ऋतुश्च मे व्रतं च
मेऽहोरात्रयोर्वृष्ट्या बृहद्रथन्तरे च मे यज्ञेन कल्पेताम्॥९॥

गर्भाश्च मे वत्साश्च मे त्र्यविश्च मे त्र्यवी च मे दित्यवाच्च
मे दित्यौही च मे पश्चाविश्च मे पश्चावी च मे त्रिवत्सश्च मे
त्रिवत्सा च मे तुर्यवाच्च मे तुर्यौही च मे पष्ठवाच्च मे पष्ठौही च
म उक्षा च मे वशा च म ऋषभश्च मे वेहच्च मेऽनुङ्वां च मे धेनुश्च
म आयुर्यज्ञेन कल्पतां प्राणो यज्ञेन कल्पतामपानो यज्ञेन

कल्पतां व्यानो यज्ञेन कल्पतां चक्षुर्यज्ञेन कल्पतां श्रोत्रं
 यज्ञेन कल्पतां मनो यज्ञेन कल्पतां वाग्यज्ञेन कल्पतामात्मा
 यज्ञेन कल्पतां यज्ञो यज्ञेन कल्पताम्॥१०॥

एका च मे तिस्रश्च मे पञ्च च मे सप्त च मे नव च म
 एकादश च मे त्रयोदश च मे पञ्चदश च मे सप्तदश च
 मे नवदश च म एकविंशतिश्च मे त्रयोविंशतिश्च मे
 पञ्चविंशतिश्च मे सप्तविंशतिश्च मे नवविंशतिश्च म
 एकत्रिंशच्च मे त्रयस्त्रिंशच्च मे चतस्रश्च मेऽष्टौ च मे
 द्वादश च मे षोडश च मे विंशतिश्च मे चतुर्विंशतिश्च
 मेऽष्टाविंशतिश्च मे द्वात्रिंशच्च मे षट्त्रिंशच्च मे
 चत्वारिंशच्च मे चतुश्चत्वारिंशच्च मेऽष्टाचत्वारिंशच्च
 मे वाजंश्च प्रसवश्चापिजश्च ऋतुश्च सुवंश्च मूर्धा च
 व्यश्रियश्चान्त्यायनश्चान्त्यश्च भौवनश्च भुवनश्चाधिपतिश्च॥११॥
 इडां देवहूर्मनुर्यज्ञनीर्बृहस्पतिरुक्थामदानि शंसिषद्विष्वेदेवाः
 सूक्तवाचः पृथिवि मातर्मा मां हिंसीर्मधुं मनिष्ये मधुं
 जनिष्ये मधुं वक्ष्यामि मधुं वदिष्यामि मधुमतीं देवेभ्यो
 वाचमुद्यासं शुश्रूषेण्यां मनुष्येभ्यस्तं मां देवा अवंतु
 शोभायै पितरोऽनुमदन्तु॥

॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

॥ पुरुषसूक्तम् ॥

सहस्रशीर्षा पुरुषः। सहस्राक्षः सहस्रपात्। स भूमिं
विश्वतो वृत्वा। अत्यतिष्ठदशाङ्गुलम्॥ पुरुष एवेदः सर्वम्।
यद्भूतं यच्च भव्यम्। उतामृतत्वस्येशानः। यदत्रेनातिरोहति॥
एतावानस्य महिमा। अतो ज्यायाःश्च पूरुषः। पादोऽस्य
विश्वा भूतानि। त्रिपादस्यामृतं दिवि॥ त्रिपादूर्ध्व उदैत्पुरुषः।
पादोऽस्येहाऽऽभवात्पुनः। ततो विश्वङ्मकामत्। साशनाशनने
अभि॥ तस्माद्विराडजायत। विराजो अधि पूरुषः। स जातो
अत्यरिच्यत। पश्चाद्भूमिमथो पुरः॥ यत्पुरुषेण हविषा। देवा
यज्ञमतन्वत। वसन्तो अस्यऽऽसीदाज्यम्। ग्रीष्म इध्मः
शरद्धविः॥ सप्तास्यऽऽसन् परिधयः। त्रिः सप्त समिधः
कृताः। देवा यद्यज्ञं तन्वानाः। अबध्नन् पुरुषं पशुम्॥
तं यज्ञं बर्हिषि प्रौक्षन्। पुरुषं जातमग्रतः। तेन देवा
अयजन्त। साध्या ऋषयश्च ये॥ तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतः। सम्भृतं
पृषदाज्यम्। पशूँस्ताँश्चक्रे वायव्यान्। आरण्यान्ग्राम्याश्च
ये॥ तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतः। ऋचः सामानि जज्ञिरे। छन्दाँसि

जज्ञिरे तस्मात्। यजुस्तस्मादजायत॥ तस्मादश्वा अजायन्त।
ये के चौभयादतः। गावो ह जज्ञिरे तस्मात्। तस्माज्जाता
अजावयः॥ यत्पुरुषं व्यदधुः। कतिधा व्यकल्पयन्। मुखं
किमस्य कौ बाहू। कावूरू पादावुच्येते॥ ब्राह्मणोऽस्य
मुखमासीत्। बाहू राजन्यः कृतः। ऊरू तदस्य यद्वैश्यः।
पद्भ्यां शूद्रो अजायत॥ चन्द्रमा मनसो जातः। चक्षोः सूर्यो
अजायत। मुखादिन्द्रश्चाग्निश्च। प्राणाद्वायुरजायत॥ नाभ्यां
आसीदन्तरिक्षम्। शीर्ष्णो द्यौः समवर्तत। पद्भ्यां भूमिर्दिशः
श्रोत्रात्। तथा लोकां अकल्पयन्॥ वेदाहमेतं पुरुषं
महान्तम्। आदित्यवर्णं तमसस्तु पारे॥ सर्वाणि रूपाणि
विचित्य धीरः। नामानि कृत्वाऽभिवदन् यदास्ते॥ धाता
पुरस्ताद्यमुदाजहार। शक्रः प्रविद्वान् प्रदिशश्चतस्रः। तमेवं
विद्वानमृतं इह भवति। नान्यः पन्था अयनाय विद्यते॥
यज्ञेन यज्ञमयजन्त देवाः। तानि धर्माणि प्रथमान्यासन्। ते
ह नाकं महिमानः सचन्ते। यत्र पूर्वं साध्याः सन्ति देवाः॥
अद्भ्यः सम्भूतः पृथिव्यै रसाच्च। विश्वकर्मणः समवर्तताधि।
तस्य त्वष्टा विदधद्रूपमेति। तत्पुरुषस्य विश्वमाजानमग्रे॥
वेदाहमेतं पुरुषं महान्तम्। आदित्यवर्णं तमसः परस्तात्।

तमे॒वं वि॒द्वान॒मृतं॑ इ॒ह भ॑वति। नान्यः पन्था॑ विद्यतेऽय॑नाय॥
 प्र॒जाप॑तिश्चरति॒ गर्भे॑ अ॒न्तः। अ॒जाय॑मानो बहुधा विजा॑यते।
 तस्य॒ धीराः॒ परि॑जानन्ति॒ योनिम्॑। मरी॑चीनां प॒दमि॑च्छन्ति
 वे॒धसः॑॥ यो दे॒वेभ्य॒ आत॑पति। यो दे॒वानां॑ पु॒रोहि॑तः। पूर्॒वो यो
 दे॒वेभ्यो॑ जा॒तः। नमो॑ रु॒चाय॒ ब्राह्म॑ये॥ रुचं॑ ब्रा॒ह्मं ज॒नय॑न्तः।
 दे॒वा अ॒ग्रे तद॑ब्रुवन्। यस्त्वै॒वं ब्रा॑ह्म॒णो वि॒द्यात्। तस्य॑ दे॒वा
 अ॒सन् व॒शे॑॥ ह्रीश्च॑ ते ल॒क्ष्मीश्च॑ प॒त्न्यौ। अ॒होरा॒त्रे पा॒र्श्वे।
 नक्ष॑त्राणि रू॒पम्। अ॒श्विनौ॒ व्यात्त॑म्। इ॒ष्टं म॑निषाण। अ॒मुं
 म॑निषाण। सर्वं॑ मनिषाण॥

॥ॐ शान्तिः॒ शान्तिः॒ शान्तिः॑॥

॥ नारायणसूक्तम् ॥

(तैत्तिरीयारण्यकम् - ४/प्रपाठकः - १०/अनुवाकः - १३)

सहस्रशीर्षं देवं विश्वाक्षं विश्वशम्भुवम्। विश्वं नारायणं
 देवमक्षरं परमं पदम्। विश्वतः परमान्नित्यं विश्वं
 नारायणं हरिम्। विश्वमेवेदं पुरुषस्तद्विश्वमुपजीवति।
 पतिं विश्वस्य ऽऽत्मे श्वरं शाश्वतं शिवमच्युतम्। नारायणं
 महाज्ञेयं विश्वात्मानं परायणम्। नारायणपरो ज्योतिरात्मा
 नारायणः परः। नारायण परं ब्रह्म तत्त्वं नारायणः
 परः। नारायणपरो ध्याता ध्यानं नारायणः परः। यच्च
 किञ्चिज्जगत्सर्वं दृश्यते श्रूयते ऽपि वा॥

अन्तर्बहिश्च तत्सर्वं व्याप्य नारायणः स्थितः। अनन्तमव्ययं
 कविं समुद्रे ऽन्तं विश्वशम्भुवम्। पद्मकोश प्रतीकाशं
 हृदयं चाप्यधोमुखम्। अधो निष्ठ्या वितस्त्यान्ते नाभ्यामुपरि
 तिष्ठति। ज्वालमालाकुलं भाती विश्वस्य ऽऽयतनं महत्।
 सन्ततं शिलाभिस्तुलम्बत्याकोशसन्निभम्। तस्यान्ते
 सुषिरं सूक्ष्मं तस्मिन्त्सर्वं प्रतिष्ठितम्। तस्य मध्ये महान-
 ग्निर्विश्वार्चिर्विश्वतोमुखः। सोऽग्रं भुग्विभजन्तिष्ठन्नाहारमजरः
 कविः। तिर्यगूर्ध्वमधः शायी रश्मयस्तस्य सन्तता।

सन्तापयति स्वं देहमापादतलमस्तकः। तस्य मध्ये
 वह्निशिखा अणीयोर्ध्वा व्यवस्थितः। नीलतौयद-
 मध्यस्थाद्विद्युल्लेखेव भास्वरा। नीवारशूकवत्तन्वी पीता
 भास्वत्यणूपमा। तस्याः शिखाया मध्ये परमात्मा
 व्यवस्थितः। स ब्रह्म स शिवः स हरिः सेन्द्रः सोऽक्षरः
 परमः स्वराट्॥ ऋतं सत्यं परं ब्रह्म पुरुषं कृष्णपिङ्गलम्।
 ऊर्ध्वरेतं विरूपाक्षं विश्वरूपाय वै नमो नमः।
 नारायणाय विद्महे वासुदेवाय धीमहि। तन्नो विष्णुः
 प्रचोदयात्।

विष्णोर्नु कं वीर्याणि प्रवोचं यः पार्थिवानि विममे रजांसि
 यो अस्कभायदुत्तरं सधस्थं विचक्रमाणस्त्रेधोरुगायो
 विष्णोरराटमसि विष्णोः पृष्ठमसि विष्णोः श्रित्रेस्थो विष्णोः
 स्यूरसि विष्णोर्ध्रुवमसि वैष्णवमसि विष्णावे त्वा॥

॥ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः॥